

OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ KREDYTOBIORCY ZA POMOCĄ WSPÓLCZYNNIKÓW

I. WSTĘP

W wielu przypadkach kapitał własny podmiotu gospodarczego oraz inne środki będące do jego dyspozycji (np. zobowiązania) nie są wystarczające do finansowania działalności gospodarczej. W takiej sytuacji jednostka gospodarcza ma możliwość zaciągnięcia kredytu bankowego. Bank udzielając kredytu ma obowiązek sprawdzić zdolność kredytową podmiotu gospodarczego.

II. POJĘCIE ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ

Zdolność kredytowa jest to zdolność podmiotu gospodarczego do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami. Oznacza to, że stan majątkowy przedsiębiorstwa i osiągnięte przez nie wyniki finansowe działalności gospodarczej stanowią pełne zabezpieczenie terminowej spłaty udzielonego przez bank kredytu.

III. PODSTAWOWE GRUPY WSPÓLCZYNNIKÓW UŻYWANYCH DO OCENY SYTUACJI FINANSOWEJ PODMIOTU GOSPODARCZEGO

Analiza finansowa, przeprowadzona za pomocą zestawu współczynników ma na celu ocenę pozycji finansowej przedsiębiorstwa, tj. ocenę takich elementów, jak:

- płynność finansowa
- wiarygodność kredytowa
- efektywność
- zyskowość

Oceny tej dokonuje się poprzez porównanie:

- obecnego i planowanego poziomu poszczególnych współczynników do osiągniętych w latach poprzednich,
- poziomu wskaźników osiągniętych przez dane przedsiębiorstwo do tych, które osiągnęły inne przedsiębiorstwa tej samej branży
- poziomu współczynników osiągniętych przez przedsiębiorstwo w stosunku do planowanego poziomu tych współczynników.

1. WSPÓŁCZYNNIKI PŁYNNOŚCI

- **KAPITAŁ OBROTOWY NETTO**

Kapitał obrotowy netto = aktywa bieżące – zobowiązania krótkoterminowe

Aktywa bieżące = gotówka + należności + zapasy + środki na rachunkach bankowych.

Zobowiązania krótkoterminowe = bieżące zobowiązania z tytułu dostaw, wobec budżetu z tytułu wynagrodzeń, kredyty krótkoterminowe + bieżąca część kredytów średnio- i długoterminowych.

- **STOPA PŁYNNOŚCI (WSKAŹNIK BIEŻĄCY)**

Wskaźnik bieżące = aktywa bieżące / zobowiązania krótkoterminowe

Wskaźnik ten informuje, ile razy bieżące aktywa pokrywają bieżące zobowiązania.

- **STOPA WYSOKIEJ PŁYNNOŚCI (WSKAŹNIK SZYBKOŚCI)**

Ws = aktywa bieżące – zapasy / zobowiązania krótkoterminowe

Wskaźnik ten informuje, ile razy najbardziej płynne aktywa przedsiębiorstwa pokrywają bieżące zobowiązania.

2. WSPÓŁCZYNNIKI ZADŁUŻENIA

- **WSPÓŁCZYNNIK DŁUGU**

Współczynnik długu = zobowiązania i długi / aktywa

Im współczynnik długu jest wyższy, tym większe ryzyko działalności firmy ponoszą kredytodawcy.

- **STOSUNEK DŁUG / KAPITAŁ**

D/K = zadłużenie długoterminowe / kapitał

Im wyższy jest udział kapitału w finansowaniu działalności przedsiębiorstwa, tym udzielenie kredytu jest bezpieczniejsze.

- **WSKAŹNIK POKRYCIA OBSŁUGI DŁUGU**

$W_{pod} = \frac{\text{zysk netto} + \text{odsetki} + \text{amortyzacja}}{\text{raty kapitałowe} + \text{odsetki}}$

Wskaźnik ten uważa się za najważniejszy wykładnik wiarygodności kredytowej przedsiębiorstwa.

3. WSPÓLCZYNNIKI SPRAWNOŚCI (EFEKTYWNOŚCI)

- **OBRÓT ZAPASÓW**

Obrót zapasów = koszty całkowite / przeciętna wartość zapasów

Wysoka wartość tego współczynnika świadczy o braku środków na utrzymanie odpowiedniego poziomu zapasów, natomiast jego niski poziom oznacza występowanie nadmiernych zapasów.

- **WSKAŹNIK ROTACJI ZAPASÓW (W DNIACH)**

1). $360 / \text{obrot zapasów}$

2). $\text{Zapasy} / \text{koszty całkowite}$

Im mniej dni przebywa w przedsiębiorstwie jednostka zapasów, tym bardziej sprawna firma i tym płynniejsze zapasy.

- **CYKL NALEŻNOŚCI (W DNIACH)**

$\text{Cykl należności} = \frac{\text{należności od odbiorców}}{\text{średnia sprzedaż w ciągu dnia}}$

Wysoki poziom tego wskaźnika świadczy o nieefektywnym wykorzystaniu zasobów.

- **OBRÓT AKTYWÓW**

$\text{Obrót aktywów} = \frac{\text{wpływy ze sprzedaży}}{\text{aktywa}}$

Wskaźnik ten informuje, w jakim stopniu nakłady na powiększenie majątku firmy przyniosły efekt w postaci wzrostu sprzedaży.

4. WSPÓŁCZYNNIKI RENTOWNOŚCI (EFEKTYWNOŚCI)

- **MARŻA ZYSKU**

Marża zysku brutto = zysk brutto / wpływy ze sprzedaży

Wskaźnik ten informuje, jaka wartość została wytworzona w firmie, tzn. ile pozostaje z każdej złotówki uzyskanej ze sprzedaży towarów.

Marża zysku netto = zysk netto / wpływy ze sprzedaży

Wskaźnik ten informuje o udziale zysku w wartości sprzedaży. Im jest on niższy, tym większa wartość sprzedaży musi być zrealizowana dla osiągnięcia danej kwoty zysku.

- **STOPA RENTOWNOŚCI AKTYWÓW (ZYSKOWNOŚĆ AKTYWÓW)**

Zyskowność aktywów = zysk netto / aktywa

Wskaźnik ten określa, czego można oczekiwać po firmie, ponieważ pozwala on ocenić efektywność działania kierownictwa firmy.

- **STOPA RENTOWNOŚCI KAPITAŁU (ZYSKOWNOŚĆ KAPITAŁU)**

Zyskowność kapitału = zysk netto / kapitał

Niska stopa tego wskaźnika może sygnalizować małe perspektywy rozwoju firmy.

IV. ZAKOŃCZENIE

Omówione wyżej współczynniki pomagają w ocenie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i są wykorzystywane przez bank do badania zdolności kredytowej danej firmy. Współczynniki finansowe ustala się na podstawie dokumentów księgowych, sporządzanych na dany moment, dlatego istotne jest, aby obliczać je dla kilku okresów i porównywać ze sobą.

Zawsze pożądane jest obliczanie jak największej liczby współczynników, ponieważ wartość jednych może być potwierdzona lub zanegowana przez inne.